

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Kateřinou Štěpánovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **Z. M.**
státní příslušnost Gruzie
toho času Pobytové středisko Havířov,
Na Kopci 5, 735 64 Havířov – Dolní Suchá

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 14. 8. 2020, č. j. OAM-294/ZA-ZA11-ZA20-2020, ve věci udělení mezinárodní ochrany,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

Shodu s prvopisem potvrzuje

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou doručenou Krajskému soudu v Ostravě dne 8. 9. 2020 domáhá přezkumu shora specifikovaného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo zastaveno řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce ve smyslu § 25 písm. i) ve spojení s § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).
2. Žalobce navrhl napadené rozhodnutí zrušit. Je přesvědčen, že jsou u něj dány důvody pro udělení mezinárodní ochrany předpokládané § 14 a § 14a zákona o azylu. Žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci a nedostatečně se zabýval zhoršeným zdravotním stavem žalobce, jenž neodkladně potřebuje transplantaci ledvin. Toto onemocnění ohrožuje život a zdraví žalobce, což nebylo v napadeném rozhodnutí dle žalobce nikterak zhodnoceno. V této souvislosti poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu. Žalobce se též domnívá, že nebyl hodnocen jako zranitelná osoba. Žalobce uvádí, že v zemi původu nedosahuje zdravotní péče úrovně péče poskytované v České republice. Poukázal na skutečnost, že v Gruzii neexistuje program transplantace ledvin od zemřelého dárce, pouze od dárce živého; v jeho případě však takový dárce neexistuje, a tudíž k transplantaci nemůže fakticky dojít. V České republice byl již předtransplantační proces zahájen, nicméně byl pozastaven z důvodu pandemie onemocnění covid-19. Žalobce též nemůže být zařazen na čekací listinu transplantačního programu, neboť není občanem EU a nebyl mu přiznán statut azylanta. Má za to, že v zemi původu panuje zcela nedostatečná kvalita zdravotní péče, přičemž odůvodnění napadeného rozhodnutí co do kvality zdravotnické péče dostupné v zemi původu považuje za nedostatečné.
3. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout. Zdůraznil, že žalobce ve své opakované žádosti neuvedl žádnou novou skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by odůvodňovala opětovné vedení správního řízení a opětovné hodnocení důvodů žalobcova odchodu z vlasti a jeho neochoty se do Gruzie navrátit, tj. zdravotní problémy související s nefunkčností ledvin. Žalovaný připomněl fakt, že již v předchozím řízení se podrobně zabíral zdravotním stavem žalobce, včetně dostupnosti potřebné léčby v zemi původu a neopominul zhodnotit aspekty související s transplantací ledvin v domovské zemi. Své argumenty náležitě podložil informacemi o zemi původu žalobce, včetně informací nezbytných pro individuální posouzení jeho případu. V opětovné žádosti o azyl žalobce nebyly objeveny nové skutečnosti či zjištění ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný si je vědom rozdílnosti rozsahu a kvality poskytované lékařské péče v různých zemích světa. Dle doložených informací je však lékařská péče v Gruzii dostupná všem občanům a v případě návratu do vlasti nelze u žalobce hovořit o nebezpečí vážné újmy ve formě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Situace žalobce po návratu do vlasti nebude horší, než je situace ostatních občanů Gruzie, kteří jsou rovněž odkázáni na zdravotní péči poskytovanou ve své zemi. V Gruzii nedošlo od doby meritorního posouzení předchozí žádosti žalobce o mezinárodní ochranu k žádné změně, která by mohla představovat novou skutečnost relevantní z hlediska zákona o azylu.

Relevantní skutková zjištění vycházející z obsahu správního spisu

4. Ze správních spisů soud zjistil, že žalobce dne 3. 6. 2020 podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany. Jako důvod uvedl dlouhodobé zdravotní problémy s ledvinami, nutnost pravidelné dialýzy a potřebu transplantace ledvin. Ze správního spisu též vyplývá, že žalobce zemi původu opustil již v květnu roku 2016 pro svůj zdravotní stav.
5. Na podporu svých tvrzení doložil lékařské zprávy z 31. 5. 2018, 16. 2. 2019, 5. 5. 2020, 19. 5. 2020, 2. 6. 2020 a 3. 6. 2020 a potvrzení z 14. 3. 2019, jež byly v napadeném rozhodnutí zohledněny. Z těchto zpráv z hlediska souzené věci mj. vyplývá, že žalobce trpí nezvratným selháváním ledvin, nefrologicky sledován je od roku 2000, přičemž od roku 2008 je chronicky hemodialyzován; chtěl by podstoupit transplantaci ledvin, přičemž předtransplantační proces byl pozastaven z důvodu pandemie, žalobce v dubnu 2020 prodělal pneumonií a byl pozitivní při testech na onemocnění covid-19; v České republice podstupuje od ledna 2017 pravidelnou hemodialýzu; byl doporučen konzervativní postup (srovnej zprávy z 5. 5. 2020, 19. 5. 2020 a 2. 6. 2020). V Gruzii se neprovádí transplantace ledvin od zemřelého dárce, transplantace se provádí pouze v linii příbuzenského vztahu nebo soudem potvrzeným dárce, či osobou s osobním vztahem s recipientem; v případě žalobce nebyl donor nalezen (srovnej zprávu Klinického centra pro rozvoj nefrologie, Tbilisi, z 14. 3. 2019). Žalobce by nejlépe profitoval z transplantace ledvin, která je pro něj nejlepším řešením, ale t. č. je nedostupná, neboť podmínkou zařazení na čekací listinu transplantace je trvalý pobyt na území České republiky (zpráva Dialyzačního střediska z 31. 5. 2018 a též z 16. 2. 2020).
6. Ve správním spise jsou založeny informace o zemi původu. Konkrétně materiál „Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu“ z dubna 2019 a „Zpráva mezinárodní organizace pro Migraci (IOM) – Údaje o zemi, Gruzie 2019“ ze dne 21. 5. 2020. Z těchto podkladů se mj. podává, že gruzínští občané jsou automaticky účastníky státního pojištění, všichni občané Gruzie i žadatelé o azyl a osoby s humanitárním statutem či statutem uprchlíka mají nárok na účast v systému zdravotního pojištění. Všeobecná zdravotní péče je dostupná a hrazena státem; některé náklady nejsou hrazeny státním pojištěním.
7. Dne 13. 7. 2020 byla žalobci dána možnost seznámit se v jazyce gruzínském s podklady rozhodnutí, vyjádřit se k nim, navrhnout další podklady rozhodnutí či vyjádřit námitky proti zdrojům informací a způsobu jejich využití. Doplnění podkladů pro rozhodnutí žalobce nenavrhl, žádné další skutečnosti nebo nové informace nepřednesl, pouze poukázal na to, že jeho léčení bylo na lepší úrovni v Praze, než je v Havířově, kde se nacházel v době seznámení se se spisovým materiálem.
8. Dne 14. 8. 2020 rozhodl žalovaný napadeným rozhodnutím. Správní orgán zjistil, že žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany je již druhou v pořadí. V České republice podal žalobce první žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 14. 12. 2016, o níž bylo zamítavě rozhodnuto dne 12. 4. 2017 pod č. j. OAM-1059/ZA-ZA11-2016. K žalobě rozhodl následně Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 25. 4. 2019, č. j. 32 Az 42/2017-61, jejím zamítnutím, přičemž kasační stížnost žalobce byla odmítnuta pro nepřijatelnost usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 5. 2020, č. j. 7 Azs 205/2019-35. Správní orgán v nyní napadeném rozhodnutí provedl srovnání tvrzení žalobce v nynější a předchozí žádosti o mezinárodní ochranu a dospěl k závěru, že žalobce uvádí naprosto stejné motivy odchodu z vlasti a neochoty návratu do země původu. Žádné nové skutečnosti, které by bylo nutno

posuzovat meritorně, žalobce neuvedl, přičemž zohlednil aktuálně doložené lékařské zprávy, jak byly citovány shora. Situace v zemi původu rovněž nedoznala změn.

Posouzení věci krajským soudem

9. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Ve věci soud rozhodl bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobce se na výzvu soudu dle citovaného zákonného ustanovení ve stanovené lhůtě nevyjádřil.
10. Krajský soud dospěl k závěru, že žalovaný zjistil skutkový stav v potřebném rozsahu a zajistil si dostatek informací potřebných k vydání rozhodnutí. Shromážděné informace ohledně situace v zemi původu, a to zejména z hlediska poskytované zdravotnické péče, jakož i informace o zdravotním stavu žalobce soud považuje za zcela dostatečné a přiměřeně aktuální k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí.
11. Krajský soud předně připomíná, že v projednávané věci přezkouvává pouze to, zda byly naplněny zákonné podmínky pro zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany pro jeho nepřípustnost ve smyslu § 10a odst. 1 písm. e) ve spojení s § 25 písm. i) zákona o azylu. Nepřezkouvává tedy, zda žalobcem uváděné skutečnosti jsou tzv. azylově relevantními.
12. V řízení o opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí žalovaný podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu zkoumat, zda žadatel neuvedl nové skutečnosti nebo zjištění relevantní pro udělení azylu, které nemohl uplatnit v předchozím řízení (srovnej rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96). Platí přitom, že „pokud žadatel neuvedl všechny důvody své žádosti o udělení mezinárodní ochrany, jedná se o skutečnost přičitatelnou pouze jemu, a nelze akceptovat, že by toto neunesení břemena tvrzení mohl zhojit pomocí podání opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany“. Nejvyšší správní soud též vyslovil, že „institut opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neslouží k upřesňování či skutkovému doplňování předchozí žádosti. Jeho hlavním smyslem a účelem je postihnout případy, kdy se objeví takové závažné skutečnosti, které by mohly ovlivnit postavení žadatele a které nemohl uplatnit vlastní vinou během předchozího řízení. Zpravidla se přitom může jednat o takové skutečnosti, ke kterým došlo během času“ (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 - 65).
13. V rozsudku ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 - 96, dospěl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu k závěru, že „odůvodnění správního rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany musí vždy obsahovat zdůvodněný závěr správního orgánu o tom, že 1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.“ Shodně argumentoval Nejvyšší správní soud i v usnesení ze dne 18. 12. 2013, č. j. 3 Azs 21/2013 - 118.

14. Krajský soud má ve shodě s žalovaným za to, že žalobce v průběhu řízení o první žádosti o mezinárodní ochranu uplatnil v zásadě shodné důvody pro udělení mezinárodní ochrany, jež vyzvedává v řízení nyníjším. V prvotním řízení vedeném pod sp. zn. OAM-1059/ZA-ZA11-2016 se jednalo o tvrzení, že od září 2008 podstupoval v zemi původu dialýzu, v roce 2016 se jeho stav zhoršil, proto se rozhodl Gruzii opustit, neboť hodlal podstoupit transplantaci ledvin, jejíž možnosti jsou v Gruzii omezené, transplantace se provádějí pouze od příbuzných. Aktuálně uvádí, že o mezinárodní ochranu žádá ze zdravotních důvodů, potřebuje do budoucna transplantaci ledvin a podstupuje častou dialýzu. Dokládá lékařskou zprávu, podle které by transplantace ledvin byla pro žalobce „nejlepším řešením“. V nové žádosti uváděné azylové důvody lze tedy považovat za identické s azylovými důvody uplatňovanými v předchozím řízení o udělení mezinárodní ochrany, a to i ve světle nově dokládaných lékařských zpráv.
15. Tuto skutečnosti žalobce ostatně ani v žalobě nerozporuje. Podstatou žalobních námitek je pouze to, že žalovaný se nedostatečně vypořádal s novou skutečností, která tkví podle žalobce v tom, že by žalobce neměl v zemi původu přístup k transplantaci ledvin, která je v České republice možná, z čehož usuzuje na zcela nedostatečnou zdravotnickou péči v zemi původu.
16. Tuto námitku však krajský soud nemůže považovat za důvodnou. Z obsahu správních spisů i napadených rozhodnutí je zřejmé, že žalovaný se uvedenou skutečností zabýval, přičemž dospěl k závěru, že nevypovídá pro závěr o udělení humanitárního azylu či doplňkové ochrany a nezakládá přípustnost věcného projednání žádosti o udělení mezinárodní ochrany dle § 11a odst. 1 zákona o azylu.
17. S tímto závěrem se krajský soud zcela ztotožňuje. V souzeném případě je třeba vzít v úvahu zejména to, že žalobce opustil Gruzii až po osmi letech od doby, kdy nastala potřeba pravidelné dialýzy. Nejedná se tedy o situaci, kdy by jmenovaný náhle onemocněl a zjistil, že potřebná léčba není v zemi původu dostupná či o situaci, kdy by se žalobce nemohl z objektivního důvodu v Gruzii léčit. Vzhledem k době, kterou žalobce v Gruzii dialýzu podstupoval, rovněž nelze usoudit, že by kvalita dialýzy prováděná v Gruzii byla natolik nízká, aby to bezprostředně ohrožovalo jeho život. Sám žalobce předkládá potvrzení Klinického centra pro rozvoj nefrologie v Tbilisi, z něhož *implicite* vyplývá, že léčba nefrologickým pacientům je v Gruzii poskytována.
18. V souzené věci nejde jednoznačně o případ, že by léčba tohoto onemocnění nebyla v zemi původu žalobce dostupná. Naopak, žalobce se ze státem hrazeného zdravotního pojištění léčil osm let. Z tvrzení, že nelze v zemi původu podstoupit transplantaci ledvin za stejných podmínek jako v České republice, přičemž tato forma léčby by pro žalobce byla vhodnější, nelze usuzovat na nedostupnost či absenci adekvátní léčby v zemi původu. Dle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu totiž ani nižší úroveň zdravotní péče v zemi původu nezakládá právo na udělení azylu (srovnej např. rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 3 Azs 226/2005 – 68, nebo ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 – 69). Nelze vyloučit, aby doplňková ochrana byla udělena žadateli o mezinárodní ochranu, který trpí závažnou nemocí i z důvodů nedostatečné úrovně zdravotní péče v zemi původu, tato by ovšem musela dosahovat úrovně označitelné za mučení nebo nelidské či ponižující zacházení ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu (srovnej rozsudek NSS ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 – 89), což není souzený případ.

19. Zde považuje krajský soud nad rámec výše uvedeného za potřebné odkázat i na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) přílehu v souzené věci. ESLP v rozsudku Velkého senátu ze dne 13. 12. 2016, Paposhvili proti Belgii, stížnost č. 41738/10, v němž dokonce do určité míry zmírnil dříve vyžadovaný práh pro aktivaci článku 3 Úmluvy v případě tzv. „zdravotních případů“ (srov. rozsudky ze dne 2. 5. 1997, D. proti Spojenému království, stížnost č. 30240/96, a ze dne 27. 5. 2008, N. proti Spojenému království, stížnost č. 26565/05), dospěl k závěru, že pod „velmi výjimečné případy“ může spadat i vážně nemocná osoba, u které by nedostatek vhodné péče či přístupu k ní v přijímající zemi představoval riziko skutečného nebezpečí vážného, rychlého a nevratného zhoršení jejího zdravotního stavu vedoucího k intenzivnímu utrpení nebo výraznému snížení předpokládané délky života.
20. Nadále tedy platí, že pro aktivaci článku 3 Úmluvy se musí jednat o velmi výjimečné případy, nikoliv potíže uváděné žalobcem. Ve světle aktuálních zpráv o zemi původu zajištěnými žalovaným a skutečnosti, že se žalobce v zemi původu po dobu osmi let léčil a byla mu poskytována dialýza, jednoznačně na naplnění kritérií předpokládaných článkem 3 Úmluvy usuzovat nelze. Nelze totiž nyní nalézt rozumný argument (a žalobce jej ani netvrdí), pro obavu, že by žalobci po návratu do vlasti neměla být poskytována nefrologická péče ve formě pravidelné hemodialýzy, jež mu byla v minulosti v Gruzii dlouhodobě poskytována a která je mu fakticky nadále poskytován i v České republice. Z úvah žalovaného lze tedy dovodit závěr, že nedošlo k žádné (negativní) změně, která by odůvodňovala potřebu opakovanou žádosti žalobce posoudit meritorně.
21. Pokud žalobce argumentuje tím, že provedení případné transplantace ledvin v České republice brání jeho nevyřešený pobytový status, nezbyvá soudu než uvést, že podmínky pro získání dlouhodobého či trvalého pobytu na území ČR jsou upraveny v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, k uvedenému účelu zákon o azylu rozhodně neslouží.
22. Krajský soud nemá v úmyslu nikterak zpochybňovat závažnost onemocnění žalobce, pro posouzení udělení humanitárního azylu či doplňkové ochrany v projednávané věci však byla podstatná především skutečnost, že ze zpráv o zemi původu je zřejmé, že v Gruzii je lékařská péče dostupná v adekvátní kvalitě, přičemž stěžovatel netvrdil žádné onemocnění, pro které by bylo třeba speciální péče, která v Gruzii není poskytována. Jestliže zdravotní péče nedosahuje takové úrovně jako např. v České republice, není to důvodem pro udělení mezinárodní ochrany, jak již bylo konstatováno výše. Nadto bohužel nelze s jistotou vyslovit, že by se pro žadatele našel vhodný dárcce ledviny v České republice, a tento by nebyl i nadále odkázán na dialýzu.
23. Za situace, kdy žalobce neuvedl v opakované žádosti žádné nové relevantní důvody pro udělení mezinárodní ochrany než v žádosti předchozí a v zemi původu nedošlo k zásadní negativní změně, lze podle krajského soudu uzavřít, že žalovaný správně shledal opakovanou žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany nepřijatelnou.

Závěr a náklady řízení

24. Krajský soud uzavírá, že žalobní námitky důvodnými neshledal, a proto žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
25. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce v řízení úspěšný nebyl a žalovanému nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady

nevznikly. Soud tedy výrokem II. tohoto rozsudku žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ostravě dne 26. října 2020

JUDr. Kateřina Štěpánová, Ph.D.
samosoudkyně